

Dokumentaristický seminář KDT v LS 2017/18

každé úterý v letním semestru 17:20-18:55 v učebně KDT 217

(ve výuce se střídají absolventi katedry a představí svůj film; pokud bude na programu projekce celovečerního dokumentu, seminář začíná již v 17h!)

- 13. 2. Jan Šípek – Tlačítka bdělosti (2015, 86') – od 17h!
- 20. 2. Jan Hošek – Svět podle termitů (2017, 52')
- 27. 2. Petr Hátle – Velká noc (2014, 72') – od 17h!
- 6. 3. Vít Klusák – Svět podle Daliborka (2017, 105') – od 17h!
- 13. 3. Erika Hníková – Pět zrození (2015, 52')
- 20. 3. Adam Oíha – Nezkrotitelný Kotík (2017, 57')
- 27. 3. Bohdan Bláhovec – Show! (2013, 65')
- 3. 4. Natálie Císařovská – Kolem Mileny Jesenské (2018, 52')
- 10. 4. Ivo Bystřičan – Dějiny neposlušnosti (2017, 2x 26')
- 17. 4. Linda Jablonská – V nejlepším zájmu dítěte (2016, 68')
- 24. 4. Filip Remunda – Pára nad řekou (2015, 83') – od 17h!
- 1. 5. a 8. 5. jsou státní svátky
- 15. 5. Lukáš Kokeš, Klára Tasovská – Nic jako dřív (2017, 92') – od 17h!

anotace filmů:

13. 2. Jan Šípek – Tlačítka bdělosti (2015, 86') – od 17h!

Rozzrněná filmová meditace zkoumá na dvou osobních příkladech, co dělá studium bdělosti a mikroskopický náhled do vlastního nitra se světonázorovým racionalismem, obecně předpokládaným u vědců. Fyzik pevných látek a ekonom multiagentních systémů z různých stran přicházejí k podobným zkušenostem, o nichž však nelze vyprávět, a tudíž je třeba ukazovat je „odrazem“. Snaha nahradit plochou mapu skutečnou krajinou ústí do originálně bezprostředního přezkoumávání pevných základů naší společnosti, v níž mýtus objektivitě často zastírá mocenskou manipulaci a prostá touha po dokonalejším vědění může být motorem univerzitního vzdělávání stejně jako vojensko-průmyslového komplexu.

20. 2. Jan Hošek – Svět podle termitů (2017, 52')

Termiti, starobylá skupina hmyzu, nejsou jen obávanými škůdci. Jejich význam je daleko větší a dnes už víme, že svou činností do značné míry ovlivňují podobu celého našeho světa. Pro mnohé bude možná překvapením, že mezi vědci, kteří zkoumají život exotických termitů, hrají důležitou roli i naši odborníci. Diváci mohou sledovat výzkum docenta Jana Šobotníka z České zemědělské univerzity v Praze a jeho kolegů. Navštívíme s nimi pralesy Jižní Ameriky a Afriky i laboratorní pracoviště. Před několika lety vzbudili tito odborníci celosvětový ohlas svým objevem takzvaných „vybuchujících termitů“ a během našeho natáčení zaznamenali u termitů nejrychlejší pohyb ze všech pozemních živočichů. Seznámíme se s podivuhodným společenským systémem termitů, poznáme, jak se brání před nepřáteli, a zjistíme, že právě tento nenápadný hmyz jako první na Zemi objevil zemědělství. Dozvíme se ale i o tom, jak rozkládají mrtvou organickou hmotu a umožňují její návrat do přírodního koloběhu. Mají proto zásadní úlohu ve fungování celého globálního ekosystému. Řečeno slovy docenta Šobotníka: „Náš svět by bez termitů vypadal úplně jinak.“

27. 2. Petr Hátle – Velká noc (2014, 72') – od 17h!

Film VELKÁ NOC, který v produkci HBO Europe a společnosti nutprodukce natočil režisér Petr Hátle, zobrazuje noční život současné české metropole. Mapuje polosvět pražských heren, nóbl klubů, laciných hospod, narkotických tripů i pouličního sexuálního byznysu. Impresivní koláž - obestřená umělým světlem - nahlíží i do několika soukromých bytů... Podle autorových slov nejde o standardní sociální dokument, ani o publicistickou reportáž o takzvaných „outsiderech na okraji společnosti“. VELKÁ NOC je spíš obrazovou esejí, jež poodhaluje polokrytá, byť často efektně nasvícená zákulisí velkoměstských mravenišť.

6. 3. **Vít Klusák – Svět podle Daliborka (2017, 105´) - od 17h!**

Svět podle Daliborka je stylizovaný filmový portrét autentického českého muže z Prostějova, kterého štáb režiséra Víta Klusáka sledoval po dobu dvou let (2015–2016). Dalibor K. (37) pracuje jako lakýrník, točí amatérské horory, skládá našťvané písně, maluje a je neonacista. Blíží se mu čtyřicítka, ale stále bydlí se svojí mámou Věrou (63). Nesnáší svoji práci, cikány, Židy, uprchlíky, homosexuály, Merkelovou, pavouky a zubaře. Ještě před aktuální vlnou youtuberů se jeho domácí video s vystřelovacím obuškem stalo na českém internetu hitem.

Natáčení dokumentu o životě obyčejného neonacisty s uměleckými ambicemi započalo ve chvíli, kdy se Daliborova matka seznámila přes Facebook se Slovákem Vladimírem (47), který s oblibou říká, že by „z cikánů udělal asfalt“. Vladimír začal po čase s rodinou bydlet a mámin nový vztah rozpoutal u Dalibora odhodlání konečně si také najít vážnou známost. Film o osamělém muži, jenž zasvětil svůj život nenávisti, lži, Playstationu a Facebooku, tím dostal skutečnou životní dynamiku. Sžíravě absurdní a přitom ledově mrazivá tragikomedie přibližuje radikální světonázor „obyčejných slušných lidí“. A když už se zdá, že ve své palčivosti nemůže jít dále, vyvrcholí zcela nekompromisním způsobem.

Svět podle Daliborka je filmová návštěva spoluobčanů, kterým se stýská po Adolfu Hitlerovi. „*Vždyť on je hodnej, jenom má blbý názory,*“ říká v jednu chvíli o Daliborovi jeho máma. Dalibor má ovšem názory, které dnes slýcháme čím dál častěji. „*Náš film není portrét jen jednoho „nazi-šilence“, film ukazuje, že s nenávistnými postoji souhlasí jeho kolegové, spolužáci, kamarádi i nejbližší. Naší neskromnou ambicí je skrze Dalibora nahlédnout do hlav a srdcí tisíců lidí, kteří svůj světonázor podřídili nenávistnému strachu z jinakosti. Ukázat, z jakého podhoubí se rodí novodobá vlna rasismu a nesnášenlivosti,*“ říká ke svému filmu Vít Klusák.

„*Dalibora jsem objevil na YouTube: Holohlavý muž se ve videu oháněl vystřelovacím obuškem, působil znepokojivě, dojemně i komicky, chvíli jsem byl přesvědčený, že je to herec. Ukázalo se ale, že není,*“ vypráví Klusák o úplném začátku a nápadu na film.

Neonacista Dalibor i ostatní postavy filmu jsou zcela autentické. Nacházejí se ve svém přirozeném prostředí a jednájí a hovoří výhradně za sebe. V tomto smyslu se jedná o dokumentární film. Snímání a režie pak vycházejí z postupů hraného filmu, díky čemuž Svět podle Daliborka výrazně překonává estetiku dokumentárních reportáží.

13. 3. **Erika Hníková – Pět zrození (2015, 52´)**

Dokument o opuštěnosti, separaci a neosobním přístupu v praktikách jedné české porodnice. Cyklus Český žurnál přináší autorskou reflexi důležitých problémů z různých oblastí společenského a politického života. Dokumentární film Pět zrození vznikl během dvanácti dnů v porodnici vinohradské nemocnice v Praze, kdy se štábu podařilo zachytit průběh pěti porodů. Mezitím, co zoufalí a neinformovaní muži čekají na nemocničních chodbách, rodičím ženám jsou podávány chemické látky na urychlení porodů, aniž by jim lékaři vysvětlili, o jaké látky se jedná. Po urychlených porodech dochází běžně k separaci novorozeňat od matek, prý aby si rodičky odpočinuly. Lékaři tak ignorují doporučení Světové zdravotnické organizace, která jasně říká, že oddělení matky a dítěte v první hodině po porodu je pro budoucí imunitu novorozence škodlivé. V dokumentu tak opakovaně zůstávají opuštěni všichni aktéři porodu, rodiče i právě narozené dítě, a vzájemně tak nemají šanci se v klíčové poporodní fázi sblížit. Film v pěti kapitolách pozvolna odkrývá necitlivé zákulisí porodní mašinerie v České republice, kde se zdá, že na prvním místě je správně vyplněný papír a rutinní přístup zdravotnického personálu. Film režisérky Hníkové tak zásadním způsobem přispívá do bouřlivé diskuse kolem podoby a formy českého porodnictví.

20. 3. **Adam Olha – Nezkrotitelný Kotík (2017, 57´)**

Hudební skladatel, dirigent, flétnista a neúnavný propagátor soudobé hudby na cestě mezi New Yorkem, Prahou a Ostravou v autorském dokumentu režiséra Adama Olhy. Petr Kotík stál u zrodu české hudební avantgardy 60. let. V Praze založil první soubor věnující se živé elektronice, po odchodu do New Yorku inicioval vznik orchestru S.E.M. Ensemble, s nímž debutoval v legendární Carnegie Hall. Na přelomu tisíciletí založil v Ostravě mezinárodní festival nové hudby a postupem času se díky němu stala Ostrava světovým pojmem v oblasti soudobé hudby. Snímek představuje Kotíka jako skladatele, dirigenta i flétnistu a zejména jako neúnavného propagátora evropské a americké avantgardy. Zaměřuje se nejen na Kotíkovu mimořádnou tvůrčí osobnost, ale také na pozadí jeho životní a umělecké kariéry v Praze, New Yorku a Ostravě. Účinkují Petr Kotík, Philip Glass, Pavla Jerusalem, Charlotta Kotíková, Renáta Spisarová-Kotík, Ostravská banda, The Orchestra of the S.E.M. Ensemble a další.

27. 3. **Bohdan Bláhovec a spol. – Show! (2013, 65´)**

Show! je mimořádně vydařeným absolventským filmem, který vznikl na pražské FAMU v tvůrčí dílně Martina Marečka. Bohdan Bláhovec, jeden z nejvýraznějších talentů českého dokumentu, jehož předcházející filmy natočené během studií vyvolaly značný ohlas, déle než rok sledoval cestu 5Angels za slávou, na první stránky bulváru.

Výsledkem je autentický, v mnohém překvapivý až šokující pohled do života teenagerské kapely, která je de facto promyšlenou strategií, realizací byznys-plánu otce jednoho z andílků. Jeho cílem je vytvořit skvělý komerční produkt a ovládnout trh s dětskou populární hudbou. O čem sní samy dívky? „Náš největší sen je vyprodat Madison Square Garden," říká bezelstně jedna z nich. Co všechno jsou pro to ochotny udělat? A do jaké míry jsou rodiče schopní pro naplnění svých vlastních neuskutečněných ambicí obětovat šťastné a spokojené dětství svých potomků?

3. 4. **Natálie Císařovská – Kolem Mileny Jesenské (2017, 52')**

Hraný dokument o životě a díle významné české novinářky a bojovnice proti nacizmu.

Píše se rok 1960. Jaroslava Vondráčková (v podání Vandy Hybnerové) v samotě svého bytu sepisuje knihu o Mileně Jesenské a seznamuje nás s životem a dílem této dlouho opomíjené české novinářky. Vypráví její životní příběh z pohledu vrstevnice, spolupracovnice, ale také ženy do Jesenské zamilované. Pokouší se být objektivní, ale mnohdy se jí to nedaří. Minulost je ještě bolestivá a ne zcela zpracovaná.

Režisérka Natálie Císařovská pomocí archivních dokumentů (fotografií, korespondence, článků, dobových ilustrací i filmových záběrů) a hraných rekonstrukcí představuje Milenu Jesenskou nikoli jako mramorovou hrdinku, ale jako ženu z masa a kostí. Vyzdvihuje její občanskou statečnost zejména v kritické době 30. let 20. století, kdy svými články povzbuzovala obyvatelstvo v době politické krize, a zároveň se snažila čelit nástupu nacionalismu a nenávisti. Myšlenky Jesenské jsou velmi moderní a aktuální dodnes.

Milena Jesenská byla dlouho známá jen jako adresátka Kafkových dopisů (Dopisy Mileně), přítelkyně, milenka a múza slavného spisovatele - to je ale jen zlomek jejího příběhu. Jesenská je především svébytnou postavou českých dějin, které ve filmu ještě nebyl věnován prostor - dokumentární portrét režisérky Natálie Císařovské je poctou této nesmírně statečné ženě.

10. 4. **Ivo Bystřičan – Dějiny neposlušnosti (2017, 2x 26')**

Alternativní historie Československa. Dokumentární minicyklus o vzniku, historii a souvislostech ekologického hnutí v tuzemsku. Pětidílná série se vrací o padesát let nazpět ke kořenům ekologického hnutí v naší zemi, které stálo u revolučních událostí roku 1989. Cyklus mapuje celý proces postupného poválečného etablování tématu životního prostředí, sleduje jednotlivé ekologicko-protestní události jako realizace občanského uvědomění a zasazuje je do kontextu celospolečenského dění tehdejšího i dnešního. Úhelnými body jsou jak klíčové osobnosti tehdejšího hnutí, tak tehdejší ohraničené události, které byly předzvěstí revoluce.

17. 4. **Linda Jablonská – V nejlepším zájmu dítěte (2016, 68')**

Dokument otevírá žhavé téma existence kojeneckých ústavů versus přechodné pěstounské péče v České republice. Režisérka v průběhu několika měsíců sledovala osudy dětí, o které se jejich rodiče nemohou nebo nechtějí starat. Tyto děti končí u nás buď v ústavní péči, nebo u přechodných pěstounů. Oba tyto systémy péče mají své příznivce i odpůrce v řadách zaměstnanců ústavů a pěstounů, ale i politiků nebo psychologů. „Zajímal mě mechanismus rozdělování dětí, proč některé končí v ústavu a jiné u pěstounů. Zajímalo nás, co se s dětmi děje v průběhu prvních měsíců, o kterých psychologové tvrdí, že jsou pro rozvoj osobnosti zcela klíčové," přibližuje obsah svého dokumentu Linda Kallistová Jablonská.

24. 4. **Filip Remunda – Pára nad řekou (2015, 83') – od 17h!**

Celovečerní hudební dokumentární film nahlíží ve sledu absurdních obrazů do životů tří mimořádných jazzmanů: trumpetisty Laca Décziho, saxofonisty Lubomíra Tamaškoviče a kontrabasisty Jána Jankejeho, kteří kdysi uprchli ze Sověty okupovaného Československa na západ, kde zazářili po boku renomovaných světových hudebníků a pustili se do jazzové války proti popu. Film režisérů Filipa Remundy a Roberta Kirchhoffa vypráví o křehké pomíjivosti slávy, která se tolik podobá páře, jež se tiše objeví a zase zmizí nad tekoucí řekou...

15. 5. **Lukáš Kokeš, Klára Tasovská – Nic jako dřív (2017, 92') – od 17h!**

Je jim 19 let a žijí obyčejné životy teenagerů dospívajících v českém pohraničním maloměstě, kde všichni čtyři navštěvují stejnou školu. Film zachycuje Tea, Renatu, Aničku a Nikolu v situacích, kdy jejich středoškolskou bezstarostnost pomalu střídá úzkost z blížícího se vykročení do světa dospělých. Každý sám čelí důležité životní výzvě, na jejímž konci už nic nebude jako dřív. A nejde přitom jen o maturitu. Kdo z nich tváří v tvář nové zodpovědnosti ob stojí, kdo z nich skutečně dospěje? Kamera je s postavami většinu času téměř srostlá a zblízka vtahuje diváka dovnitř do světa jednotlivých hrdinů. Dynamická stříhová skladba podtrhuje roztěkanost a nesoustředěnost mladé generace. *Nic jako dřív* nabízí kinematograficky podmanivý pohled do života teenagerů, kteří musí dospět dřív, než by sami chtěli.